

БОЖАНСТВЕНА ЛИТУРГИЈА СВЕТОГ ЈОВАНА ЗЛАТОУСТОГ

Прије сабрања вјерних у храм на свешћо боџослужење, свешћеник врши Проскомидију, Предложење или Претходно Приношење (проскомизо - приносићи). То је својеврсна молићвена припрема за свешћу Литургију, а сасћоји се од симболичног расћорећивања евхарисћијског хљеба на св. Дискосу, ливења вина у св. Путир и ћомињања свих свешћих и свих чланова Цркве, како живих ћако и ћресћављених у Госћоду. Сврха Проскомидије је да се ћокаже како је цијела Црква ћресћављена на Дискосу са Хрисћом, Јагћетом (Агнецом) Бојјим у средишћу.

Божанствена Литургија ћочиње ћрвим дијелом који се зове Литургија оглашених, заћо шћо су се на ћој некада скућљали сви чланови Цркве, као и Катихумени или Оглашени, ћј. они који још нису крщћени. Ријеч Литургија значи служба Боџу, али у слободнијем и ширем ћреводу значи и заједничко дјело. Сћога је сабрање свих вјерних, у исћо вријеме и на исћом мјесћу, од изузетне важносћи за Цркву. И сама ријеч Црква означава сабрање свих вјерника сједињених у Хрисћу, као једно Тијело којем је Хрисћос Глава.

Према шћоме, заједнички долазак свих вјерних у цркву (храм) већ јесће Литургија, ћочешћак крещћања, мисћичне литћије, која нас води ка Часној Трћези у Свешћињу Свешћих. То крещћање и ћушћ ћочиње возгласом, ћј. блаџосиљањем Царсћива Оца и Сина и Свешћога Духа. Царсћиво Божије је сћварна шћема Литургије, јер смо ућраво сада најусћили све бриге овога свијетћа и ућушћили се у Царсћиво Божије у којем ћемо шћек бишћи са Хрисћом као Царем, ћо Његовом друћом доласку, иако је ћредукус шћог Царсћива већ сада и овдје. Ошћуда овако свечане и величансћивене одежде које носе ећискоћ и свешћеници, јер онај који служи св. Литургију ућраво ћресћавља Хрисћа као Цара и Бога.

ћакон: **Благослови Владико (Господе)!**

свешћеник: **Благословено Царство Оца и Сина и Светога Духа, сада и увијек и у вијекове вијекова.**

народ: **Амин (Нека тако буде).**

Велика јектенија, која слиједи, је заједничка молићва Цркве. Кроз њене прозбе (ријечи које изговара ћакон) и одћворе, човјек учи да се моли са Црквом и у Цркви, као дио Тијела Хрисћовог.

ћакон: **У миру Господу се помолимо,**

народ: **Господи помилуј (Господе смилуј се).**

ћакон: **За вишћи мир и спасење душа наших, Господу де помолимо.**

народ: **Господи помилуј.**

ђакон: За мир свега свијета, за непоколебљивост светих Божијих Цркава и сједињење свих, Господу се помолимо.

народ: Господи помилуј.

ђакон: За овај свети храм и за оне који са вјером, побожношћу и страхом Божијим улазе у њега, Господу се помолимо.

народ: Господи помилуј.

ђакон: За преосвештеног епископа (или: најсветијег патријарха; или: високопреосвештеног митрополита) нашег (име), за часно презвитерство, у Христу ђаконство, за сав клир и вјерни народ, Господу се помолимо.

народ: Господи помилуј.

ђакон: За благовјерни и христољубиви род наш и за све православне хришћане, да им Господ Бог помогне и да одоле сваком непријатељу и противнику, Господу се помолимо.

народ: Господи помилуј.

ђакон: За овај град (или: ово село; или у манастиру: за ову свету обитељ), сваки град, крај и оне који са вјером бораве у њима, Господу се помолимо.

народ: Господи помилуј.

ђакон: За благорастворење ваздуха, за изобиље плодова земаљских и времена мирна, Господу се помолимо.

народ: Господи помилуј.

ђакон: За оне који плове, за путнике, болеснике, паћенике и сужње и за њихово спасење, Господу се помолимо.

народ: Господи помилуј.

ђакон: Да нас избави од сваке невоље, гњева, опасности и тјескобе, Господу се помолимо.

народ: Господи помилуј.

ђакон: Заштити, спаси, помилуј и сачувај нас, Боже, благодаћу Твојом.

народ: Господи помилуј.

ђакон: Поменувши Пресвету, Пречисту, Препоблагословену, Славну Владичицу нашу Богородицу и Приснодјеву (увијек Дјеву) Марију, са свима Светима, сами себе и једни друге, Христу Богу предајмо.

народ: Тебје Господи (Теби Господе).

свештеник: Јер Теби приличи свака слава, част и поклоњење, Оцу и Сину и Светоме Духу, сада и увијек и у вијекове вијекова.

народ: Амин.

Сада народ пјева први АНТИФОН. Уколико је Христов празник, умјесто овог Антифона пјевају се празнични Антифони - види додатак!

Антифони су молићве које су некада наизмјенично изговарала два хора (двје њевнице). Они уопштено означавају радосно величање, односно хвалу Богу, јер су се вијерни сабрали да би срели Господа, а сада то сабрање (Црква) изражава радоси због тог сусрећа.

Слава Оцу и Сину и Светоме Духу, и сада и увијек и у вијекове вијекова. Благосиљај душо моја Господа и све што је у мени, име свето Његово. Благословен си Господе.

(Слава Отцу и Сину и Свјатому Духу; и ниђе и присно и во вјеки вјеков, амин. Благослови душе моја Господа и веја внуртењаја моја имја свјатоје Јего. Благословен јеси Господи)

ђакон: Опет и опет у миру Господу се помолимо.

народ: Господи помилуј.

ђакон: Заштити, спаси, помилуј и сачувај нас, Боже, благодаћу Твојом.

народ: Господи помилуј.

ђакон: Поменувши Пресвету, Пречисту, Преблагословену, Славну Владичицу нашу Богородицу и Приснодјеву Марију, са свима Светима, сами себе и једни друге, Христу Богу предајмо.

народ: Тебје Господи.

свештеник: Јер је Твоја моћ и Твоје је Царство и сила и слава, Оца и Сина и Светога Духа и сада и увијек и у вијекове вијекова.

народ: Амин.

Сада народ пјева други АНТИФОН:

Слава Оцу и Сину и Светоме Духу, и сада и увијек и у вијекове вијекова. Јединородни Сине и Ријечи Божија (Логосе Божији), бесмртан си и изволио си да се ради нашег спасења оваплотиш од Свете Богородице и Приснодјеве Марије и непромјењиво постао си човјек; био си распет, Христе Боже, и смрћу (си) смрт сатро; Ти си један од Свете Тројице, прослављан са Оцем и Духом Светим, спаси нас.

(Слава Отцу и Сину и Свјатому Духу; и ниње и присно и во вјеки вјеков, амин. Јединородниј Сине и Слове Божиј, безсмертен сиј и изволивиј спасенија нашег ради воплотитисја от Свјатија Богородици и Приснодјеве Марији, непреложно вочеловјечивијсја: распнијсја же Христе Боже, смртију смрт поправиј, једин сиј Свјатија Тројици спрослављајемииј Отцу и Свјатому Духу, спаси нас)

ђакон: Опет и опет у миру Господу се помолимо.

народ: Господи помилуј.

ђакон: Заштити, спаси, помилуј и сачувај нас, Боже, благодаћу Твојом.

народ: Господи помилуј.

ђакон: Поменувши Пресвету, Пречисту, Преблагословену, Славну Владичицу нашу Богородицу и Приснодјеву (увијек Дјеву) Марију, са свима Светима, сами себе и једни друге, Христу Богу предајмо.

народ: Тебје Господи.

свештеник: Јер си благ и човјекољубив Бог и Теби славу узносимо, Оцу и Сину и Светоме Духу и сада и увијек и у вијекове вијекова.

народ: Амин.

Сада народ пјева БЛАЖЕНСТВА (или трећи АНТИФОН):

❖ Благо милостивима, јер ће бити помиловани – Мт. 5,7.

Блажени милостиви, јако тији помиловани будут (иза сваког стиха се пјева тропар)

❖ Благо онима који су чистога срца, јер ће Бога видјети – Мт. 5,8.

Блажени чистији сердцем, јако тији Бога узрјат (тропар)

❖ Благо онима који мир граде, јер ће се синовима Божијим назвати – Мт. 5,9.

Блажени миротворци, јако тији синове Божији нарекутсја (тропар)

❖ Благо прогнанима правде ради, јер је њихово Царство Небеско – Мт. 5,10.
Блажени изгнани правди ради, јако тјех јест Царствије Небесноје (тропар)

❖ Благо вама, ако вас осрамоте и успрогоне и кажу на вас свакојакe рђаве ријечи лажући, мене ради – Мт. 5,11.
Блажени јесте јегда поносјат вам, и ижденут и рекут вскак зол на ви лажушче мене ради (тропар)

❖ Радуйте се и веселите, јер је велика плата ваша на небесима – Мт. 5,12.
Радуйте сја и веселитесја, јако мазда ваша многа на небесјех (тропар)

❖ Слава Оцу и Сину и Свјатому Духу; (тропар)

❖ И ниње и присно и во вјеки вјеков, амин. (тропар)

За вријеме пјевања: Слава... и ниње... чини се Вход (улазак) са Јеванђељем. Мали вход или улазак у Олишар пресјавља улазак Христѡа у свијет (исѡорију) и ѡчешак Њеѡве мисије (прѡроковиједи), јер Јеванђеље које носи ђакон пресјавља самоѡа Христѡа (Ријеч Божију). Мали вход је и прѡлика да еѡскоѡ (ако служи) уђе у Олишар, ѡе се ѡиме ѡменуѡа симболика ѡјачава. Кроз еѡскоѡа и у њему (или кроз свештеника, који служи по благослову епископа) сви ми улазимо у Свешѡњу над Свешѡњама, јер се сво сабрање (Црква) возглављује у еѡскоѡу и кроз њега сада сви сѡјимо пред пресѡлом Божијим. По Входу ђакон стаје на св. Двери и каже:

Премудрост, смијерно стојмо!

народ пјева “Входноје”:

Ходите, поклонимо се и припаднимо Христу; Сине Божији, васкрсли из мртвих*, спаси нас који Ти пјевамо: Алилуја

(Приидите поклонимсја и припадем ко Христу; Спаси ни Сине Божиј воскресј из мртвих*, појушчија Ти: Алилуја.)

* ако је светитељски празник пјева се уметак: дивни у светима (во свјатих дивен сиј), а ако је Христов празник, пјева се посебно празнично Входноје.

Затим се пјевају тропари и кондаци (црквене химне).

Након последњег кондака ђакон се окрене народу и каже:

Господу се помолимо.

народ: Господи помилуј.

свештеник: Јер си свет Боже наш и Теби славу уносимо, Оцу и Сину и Светоме Духу, сада и увијек...

ђакон: ... и у вијекове вијекова.

народ: Амин.

Свети Боже, Свети Крјепки (Силни), Свети Бесмртни, помилуј нас (3х). Слава Оцу и Сину и Свјатому Духу и ниње и присно и во вјеки вјеков, амин; Свјатиј Безсмртниј помилуј нас. Свјатиј Боже, Свајтиј Крјепкиј, Свјатиј Безсмртниј, помилуј нас.

(Свјатиј Боже, Свјтиј Крјепкиј, Свјатиј Безсмртниј, помилуј нас.)

На неке Христове празнике се умјесто Свјатиј Боже пјева:

Сви који се у Христа крстисте, у Христа се обукосте, Алилуја (3х).
Слава Оцу и Сину и Свјатому Духу и ниње и присно и во вјеки вјеков,
амин; во Христа облекостесја, Алилуја.

Сви који се у Христа крстисте, у Христа се обукосте, Алилуја
(Јелици во Христа креститесја, во Христа облекостесја, Алилуја.)

ђакон: Пазимо!

свештеник: Мир свима.

читач: И духу твоме.

ђакон: Премудрост!

Читач говори наслов Апостола

ђакон: Пазимо!

Читач чита Апостол, а ђакон за то вријеме кади Олтар, Иконостас и присутни народ у храму.

Кађење има своју симболику: Мирисни дим визуелно симболише њприсутство Свѣтога Духа у храму, а сам мирис њтреба да нас њодсѣји на миомирис наше молиѣве и уоѣиѣ нашег чистог исѣовиједања вјере. Када ђакон или свешѣеник кади у нашем ѣравцу, ѣтреба ѣобожно да се ѣоклонимо и да се ѣрекрсѣимо.

По завршетку читања свештеник каже: **Мир ти.**

читач: И духу твоме.

ђакон: Премудрост!

читач: Алилуја.

Затим ђакон узима свето Јеванђеље и моли од свештеника благослов (за читање Јевађеља) ријечима:

Благослови, Владико, благовјеститеља светог Апостола и Јеванђелисте (*име Јеванђелисте од којег се тога дана чита свето Јевађеље*).

свештеник: Бог, молитвама светог славног Апостола и Јеванђелисте (*име Јеванђелисте*), да теби, благовјеститељу, да ријеч с великом силом на испуњење Јеванђеља љубљенога Сина Његовог, Господа нашег Исуса Христа.

ђакон: Амин! *Затим излази, носећи Јеванђеље, и говори:*

Премудрост, смјерно стојмо, чујмо свето Јеванђеље.

свештеник: Мир свима.

народ: И духу твоме.

ђакон: Читање светог Јеванђеља по (*име Јеванђелисте, нпр. Јовану*).

народ: Слава Теби, Господе, слава Теби!

свештеник: Пазимо!

Ђакон чита свето Јевађеље, а по завршетку читања свештеник каже:

Мир теби, благовјеститељу!

Св. Јеванђеље се чииа на Лиѣурђији ѣо ријечима: “човјек не живи о самом хљебу него о свему што излази из уста Господњих” [2.Мој 16:2](#), [5.Мој 29:6](#), [Псал 78:24](#), [Псал 104:29](#) [Мт 4:4](#), [1.Кор 10:3](#), [Јев 13:5](#)

Затим ђакон изговара Сугубу јектенију:

ђакон: Рецимо сви из све душе и од свега ума свога, рецимо.

народ: Господи помилуј.

Господе Сведржитељу, Боже отаца наших, молимо Ти се, услиши и помилуј.

народ: Господи помилуј. –три пута

Помилуј нас, Боже, по великој милости својој, молимо Ти се, услиши и помилуј.

народ: Господи помилуј. –три пута

Још се молимо за благовијерни и христољубиви род наш и за све православне хришћане.

народ: Господи помилуј. –три пута

Још се молимо за преосвећеног епископа (или: најсветијег патријарха; или: високопреосвећеног митрополита) нашег (име) и за сву у Христу браћу нашу.

народ: Господи помилуј. –три пута

Још се молимо за браћу нашу, свештенике, ђаконе и за све у Христу братство наше. (Ако је манастир: Још се молимо за настојатеља ове свете обитељи (име) и за сво у Христу братство његово)

народ: Господи помилуј. –три пута

Још се молимо за милост, живот, мир, здравље, спасење, похођење, опроштај и отпуштење гријехова слугу Божијих, браће овога светога храма. (Ако је манастир: ове свете обитељи).

народ: Господи помилуј. –три пута

Још се молимо за блажене и незаборавне свете патријархе православне, за благочестиве царе и благовијерне царице, за осниваче овога светога храма (Ако је манастир: ове свете обитељи) и за све до сада преминуле оце и браћу нашу који овдје почивају и за православне свуда.

народ: Господи помилуј. –три пута

Још се молимо за оне који плодове доносе и добро творе у светом и свечасном храму овоме, за оне који се труде, који пјевају и за присутни народ који очекује од Тебе велику и богату милост.

народ: Господи помилуј. –три пута

свештеник: Јер си милостив и човјекољубив Бог и Теби славу узносимо Оцу и Сину и Светоме Духу, сада и увијек и у вијекове вијекова.

народ: Амин.

На овом мјесту се, по потреби, може изговарати јектенија за умрле.

Иза тога ђакон наставља јектенију за оглашене:

Оглашени, помолите се господу.

народ: Господи помилуј

Вијерни, помолимо се за оглашене.

народ: Господи помилуј

Да их Господ помилује.

народ: Господи помилуј

Да их научи ријечи истине.

народ: Господи помилуј

Да им открије Јеванђеље правде.

народ: Господи помилуј

Да их присаједини својој светој, саборној и апостолској Цркви.

народ: Господи помилуј

Спаси, помилуј, заштити и сачувај их, Боже, благодаћу својом.

народ: Господи помилуј

Оглашени, главе своје Господу приклоните.

народ: Тебје Господи

свештеник: Да и они с нама славе пречасно и величанствено име Твоје, Оца и Сина и Светога Духа, сада и увијек и у вијекове вијекова.

народ: Амин.

ђакон: Ви који сте оглашени изиђите, оглашени изиђите; ви који сте оглашени, изиђите; нико од оглашених да не остане, а ви који сте вијерни: опет и опет у миру Господу се помолимо.

народ: Господи помилуј

Сада, када су из храма изашли Оглашени (Кайихумени), ѿј. они који се сиремају за св. ѿајну Кршићења и још је нису ѿримили, ѿочиће друђи дио св. Лишурђије: Лишурђија вјерних.

ђакон: Заштити, спаси, помилуј и сачувај нас, Боже, благодаћу Твојом.

народ: Господи помилуј

ђакон: Премудрост!

свештеник: Јер Теби приличи свака слава, част и поклоњење, Оцу и Сину и Светоме Духу, сада и увијек и у вијекове вијекова.

народ: Амин.

ђакон: Опет и опет у миру Господу се помолимо.

народ: Господи помилуј

За вишњи мир и спасење душа наших, Господу де помолимо.

народ: Господи помилуј

За мир свега свијета, за непоколебљивост светих Божијих Цркава и сједињење свих, Господу се помолимо.

народ: Господи помилуј.

За овај свети храм и за оне који са вјером, побожношћу и страхом Божијим улазе у њега, Господу се помолимо.

народ: Господи помилуј.

Да нас избави од сваке невоље, гњева, опасности и тјескобе, Господу се помолимо.

народ: Господи помилуј.

Заштити, спаси, помилуј и сачувај нас, Боже, благодаћу Твојом.

народ: Господи помилуј

ђакон: Премудрост!

свештеник: Да свагда чувани влашћу Твојом, Теби славу узносимо, Оцу и Сину и Светоме Духу, сада и увијек и у вијекове вијекова.

Сада се пјева Херувимска пјесма:

народ: Амин. Ми који херувиме тајанствено изображавамо и Животворној Тројици Трисвету пјесму пјевамо, сваку сада животну бригу оставимо.

(Иже херувими тајно образујушче и животворјашчеј Тројице трисвјатују пјесан припјевајушче, всјакоје ниће житејскоје отложим попеченије.)

Свештеник и ђакон чине велики Вход: излазе на сјеверне двери Олтара, носећи Часне Дарове и показујући их вјернима, молећи се и помињући све Црквене чинове, док пред њима иду свијећеносци. Дарови које носе свештеници јесу

наш свеукупан принос Христу, наша жртва према Њему, као ударје на дар Његове жртве за нас. Кроз те дарове ми приносимо сами себе и сав живот свој, као што је Христос, из љубави, прињео себе за нас.

Када, на крају, началствујућу свештеник каже: И све вас православне хришћане, да помене Господ Бог... пјева се други дио Херувимске пјесме:

Амин. Као они који ће примити Цара свих, Анђелским силама невидљиво праћеног. Алилуја, алилуја, алилуја.

(Јако да Царја всјех подимем, анђелским невидимо дориносима чинми: Алилуја, алилуја, алилуја.)

Затим ђакон наставља Прозбену јектенију:

Допунимо молитву своју Господу.

народ: Господи помилуј

За предложене Часне Дарове, Господу се помолимо.

народ: Господи помилуј

За овај свети храм и за оне који са вјером, побожношћу и страхом Божијим улазе у њега, Господу се помолимо.

народ: Господи помилуј

Да нас избави од сваке невоље, гњева, опасности и тјескобе, Господу се помолимо.

народ: Господи помилуј

Заштити, спаси, помилуј и сачувај нас, Боже, благодаћу својом.

народ: Господи помилуј

Сав дан савршен, свет, миран и безгрјешан, од Господа молимо.

народ: Подај Господи

Анђела мира, вјерног вођу, чувара душа и тијела наших, од Господа молимо.

народ: Подај Господи

Опроштај и отпуштење гријехова и сагрјешења наших, од Господа молимо.

народ: Подај Господи

Добро и корисно душама нашим и мир свијету, од Господа молимо.

народ: Подај Господи

Остало вријеме живота свога у миру и покајању да проведемо, од Господа молимо.

народ: Подај Господи

Крај живота нашега да буде хришћански, без бола, непостидан, миран и да добар одговор дамо на страшном Христовом суду, молимо.

народ: Подај Господи

Поменувши Пресвету, Пречисту, Преблагословену, Славну Владичицу нашу Богородицу и Приснодјеву Марију, са свима Светима, сами себе и једни друге, Христу Богу предајмо.

народ: Тебје Господи.

свештеник: Милосрђем Јединороднога Сина Твога, са којим си благословен, са пресветим и благим и животворним Твојим Духом, сада и увијек и у вијекове вијекова.

народ: Амин.

свештеник: Мир свима.

народ: И духу твоме.

ђакон: Љубимо једни друге да бисмо једнодушно исповиједали:
народ: Оца и Сина и Светога Духа, Тројицу једносуштну и нераздјељиву.
(Оца и Сина и Свјатаго Духа, Тројицу јединосушнују и нераздјељнују).

ђакон: Двери, двери, са мудрошћу пазимо!

Овај њозив ђакона осњао је из ранохришћанских времена, када се у моменћу исповиједанња вјере најстїроже морало водити рачуна о њоме ко је у храму, ње њозив: Двери, двери данас значи да морамо бити њажљиви и ѡрецизни код исповиједанња вјере.

народ:

Вјерујем:
У једнога Бога Оца, Сведржителја, Творца неба и земље и свега видљивог и невидљивог.

И у једнога Господа Исуса Христа, Сина Божијег, Јединородног, од Оца рођеног прије свих вијекова; Свијетлост од Свијетлости, Бога истинитог од Бога истинитог; рођеног, а не створеног, једносуштног Оцу, кроз Кога је све постало;

Који је ради нас људи и ради нашег спасења сишао с небеса и оваплотио се од Духа Светога и Марије Дјеве и постао човјек;

И Који је распет за нас у вријеме Понтија Пилата и страдао и био погребен;

И Који је васкрсао у трећи дан, по Писму;

И Који се вазнео на небеса и сједи са десне стране Оца;

И Који ће опет доћи са славом, да суди живима и мртвима, Његовом Царству неће бити краја.

И у Духа Светога, Господа, Животворног, Који од Оца исходи, Који се са Оцем и Сином заједно поштује и заједно слави, Који је говорио кроз пророке.

У једну, свету, саборну и апостолску Цркву.

Исповиједам једно крштење за опроштење гријехова.

Чекам васкрсење мртвих.

И у живот будућег вијека. Амин.

ђакон: Стојмо смијерно, стојмо са страхом, пазимо да свети Принос у миру узнесемо.

народ: Милост мира, жртву хвале. (Милост мира, жртву хваљенија).

свештеник благосиља вјерне и говори:

Благодат Господа нашега Исуса Христа и љубав Бога и Оца и заједница Светога Духа, да буде са свима вама.

народ: И са духом твојим.

свештеник уздиже руке и узвикује: Горе имајмо срца!

народ: Имамо их ка Господу. (Имами ко Господу)

свештеник: Заблагодаримо Господу.

народ: Достојно је и праведно (по)клањати се Оцу и Сину и Свјатому Духу, Тројици једносуштној и неразјелјивој.

(Достојно и праведно јест поклањатисја Оцу и Сину и Свјатому Духу, Тројице јединосущњеј и нераздјелњеј)

свештеник: Побједничку пјесму појући, кличући, узвикујући и говорећи.

народ: Свет, свет, свет, Господ Саваот*! Пуни су небо и земља славе Твоје; осана** на висинама, благословен који долази у име Господње; Осана на висинама.

(Свјат, свјат, свјат, Господ Саваот, исполн небо и земља слави Твојеја; осана во вишњих, благословен грјадј во имја Господње, осана во вишњих)

*-"Владар свих сила неба и земље"

**;-јевр. хошиана - "спаси"; радосни поздрав Христу приликом Његовог свечаног уласка у Јерусалим; израз вјеровања у срећу, добро и спасење кроз Њега;

свештеник показује на Свети Хљоб и говори:

Примите, једите, ово је Тијело моје, које се за вас ломи на отпуштење гријехова.

народ: Амин.

затим показује на Свети Путир (Чашу) и говори:

Пијте из ње сви: ово је Крв моја Новогa Завјета, која се за вас и за многе излива на отпуштење гријехова.

народ: Амин.

Њакон уздиже свете Дарове изнад главе, осјењујући њима знак Крста, а свештеник изговара гласно:

Твоје од Твојих, Теби приносећи због свега и за све!

народ: Тебе пјевамо, Тебе благосиљамо, Теби благодаримо, Господе; и молимо Ти се Боже наш (велико); и молимо Ти се Боже наш (х2); и молимо Ти се Боже наш (велико).

(Тебе појем, Тебе благословим, Тебје благодарим Господи; и молим Ти сја Боже наш)

свештеник кади пред Светим Престолом и гласно говори:

Особито за Пресвету, Пречисту, Преблагословену, Славну Владичицу нашу Богородицу и Приснодјеву Марију!

народ: Достојно је, ваистину, блаженом звати Тебе Богородицу, увијек блажену и пренепорочну и Матер Бога нашега. Часнију од херувима и славнију неупоредиво од серафима, Тебе што Бога Логоса (Ријеч) непорочно роди, сушту Богородицу величамо.

(Достојно јест јако во истину блажити тја Богородицу, присноблаженују и пренепорочнују и Матер Бога нашега. Честњејшују херувим и славњејшују без сравњенија серафим, без истљенија Бога Слова рождшују, сушчују Богородицу тја величајем)

Ако је празник Христов или Пресвете Богородице, умјесто Достојно пјева се Ирмос празника (пјесма на јутрењу посвећена Пресветој Богородици).

свештеник: Најприје помени, Господе, преосвећеног епископа (или: најсветијег патријарха; или: високопреосвећеног митрополита) нашег (име), и даруј га светим Твојим Црквама у миру, читава, часна, здрава, дуговјечна и да правилно управља ријечју истине Твоје.

народ: И све и сва. (И всјех и всја)

свештеник: И дај нам да једним устима и једним срцем славимо и пјевамо пречасно и величанствено име Твоје, Оца и Сина и Светога Духа, сада и увијек и у вијекове вијекова.

народ: Амин.

свештеник, окренувши се народу и благосиљајући га, говори:

И да буду милости великога Бога и Спаса нашега Исуса Христа са свима вама.

народ: И са духом твојим.

ђакон, изишавши и ставши на обично мјесто, говори:

Поменувши све свете, опет и опет у миру Господу се помолимо.

народ: Господи помилуј.

За принесене и освећене Часне Дарове Господу се помолимо.

народ: Господи помилуј.

Да човјекољубиви Бог наш, примивши их у свој свети и наднебески и умни Жртвеник, као мирис миомира духовнога, ниспошље нам за то божанску благодат и дар Светога Духа, помолимо се.

народ: Господи помилуј.

Да нас избави од сваке невоље, гњева, опасности и тјескобе, Господу се помолимо.

народ: Господи помилуј.

Заштити, спаси, помилуј и сачувај нас, Боже, благодаћу Твојом.

народ: Господи помилуј.

Сав дан савршен, свет, миран и безгрјешан, од Господа молимо.

народ: Подај Господи

Анђела мира, вјерног вођу, чувара душа и тијела наших, од Господа молимо.

народ: Подај Господи

Опроштај и отпуштење гријехова и сагрјешења наших, од Господа молимо.

народ: Подај Господи

Добро и корисно душама нашим и мир свијету,

народ: Подај Господи

Остало вријеме живота свога у миру и покајању да проведемо, од Господа молимо.

народ: Подај Господи

Крај живота нашега да буде хришћански, без бола, непостидан, миран и да добар одговор дамо на страшном Христовом суду, молимо.

народ: Подај Господи

Измоливши јединство вјере и заједницу Светога Духа, сами себе и једни друге и сав живот свој Христу Богу предајмо.

народ: Тебје Господи.

свештеник: И удостој нас, Владико, да смјело и неосуђено смијемо призивати Тебе небескога Бога и Оца и говорити:

народ:

Оче наш који си на небесима, да се свети име Твоје, да дође Царство Твоје, да буде воља Твоја и на земљи као и на небу; хљеб наш насушни дај нам данас и опрости нам дугове наше као што и ми опраштамо дужницима својим; и не уведи нас у искушење, но избави нас од зла (злога).

свештеник: Јер је Твоје Царство и сила и слава, Оца и Сина и Светога Духа, сада и увијек и у вијекове вијекова.

народ: Амин.

свештеник: Мир свима!

народ: И духу твоме.

ђакон: Главе своје Господу приклоните.

народ: Теби Господе (велико).

свештеник: Благодаћу и милосрђем и човјекољубљем Јединороднога Сина Твога, са којим си благословен, са Пресветим, Благим и Животворним Твојим Духом, сада и увијек и у вијекове вијекова.

народ: Амин (велико).

Ђакон чини три поклона и за сваки говори тихо: "Боже, милостив буди мени грешноме и помилуј ме", а затим гласно: Пазимо!

свештеник: Светиње светима.

народ: Један је свет, један Господ Исус Христос, у славу Бога Оца. Амин. (Једин свјат, једин Господ Исус Христос, во славу Бога Оца. Амин)

Сада се свештенослужитељи причешћују, а народ за то вријеме пјева причастне. Када заврше са причешћивањем, ђакон прима од свештеника св. Путир, долази на Царске Двери и показује га народу, говорећи:

Са страхом Божијим и вјером приступите.

народ: Благословен (је) који долази у име Господње, Бог је Господ и јави се нама. (Благословен грјадиј во имја Господње, Бог Господ и јависја нам)

Сада приступају сви они који су се спремили за свето Причешће, са страхом Божијим и руку прекрштених на грудима, са свештеником понављају молитву пред св. Причешће:

Вјерујем, Господе, и исповиједам да си Ти заиста Христос, Син Бога Живога, Који си дошао у свијет да грешнике спасиш од којих сам први/а ја. Још вјерујем да је ово само пречисто Тијело Твоје и ово сама часна Крв Твоја. Стога Ти се молим: помилуј ме и опрости ми сагрјешења моја, хотимична и нехотимична, учињена ријечју и дјелом, свјесно и несвјесно и удостој ме да се неосуђено причестим пречистим Тајнама Твојим на отпуштење гријехова и на живот вијечни.

Прими ме данас, Сине Божији, за причасника Тајне Вечере Твоје, јер нећу казати тајну непријатељима Твојим, нити ћу Ти дати цјелив као Јуда, већ као разбојник исповједам Те: помени ме, Господе, у Царству Твоме.

Нека ми причешћивање светим Тајнама Твојим, Господе, не буде на суд или на осуду, већ на исцјељење душе и тијела. Амин.

При причешћивању вијерних се пјева: Тијело Христово примите, Извора бесмртног окусите. (Тијело Христово примите, Источника безсмртнога вкусите)

Свeтo Пpичeштe је нaјбoлeшнeмoмeнaтнeм, нe сaмo нa свeтoј Лицурђији, нeгo и у живoшy свaкoг хришћaнинa. Сaв нaш живoш, у oснoви, и јeстe иpисцђуићaњe свeтoм Пpичeштy, јeр и сaмa мoлићвa кaжe: "Нeкa ми пpичeштвaњe свeтoм Тaјнaмa Твoјим, Гoспoдe, нe будe нa суд или нa oсуду..." Трeбa сe чeштe иpичeштвaти, aли сa oдгoвaрaјућoм иpићрeмoм: иoстoм иpeмa свoјим мoћђнoстнeмa, исцђoвићeштy, уздржaвaњeм,

молићвом. “Али човек нека испитује себе, и тако од хљеба нека једе и од чаше нека пије.”(1.Кор.11,28.) *Из овога се јасно види да је од изузетне важности наш однос према св. Причешћу, јер наше сјасење зависи, како од Божије благодати, тако и од нас самих. То значи да св. Причешће није мађијска формула, која дјелује независно од нас, него да нас Господ прима онако како ми примамо Њега и своје ближње:* “Заиста вам кажем: кад учинисте једноме од ове моје најмање браће, мени учинисте.”(Мт. 25, 40.)

Свештеник благосиља народ и говори:

Спаси, Боже, народ Твој и благослови наслеђе Твоје.

народ: Видјесмо Свјетлост истинску, примисмо Духа Небеског, нађосмо вјеру истиниту, клањамо се нераздјеливој Тројици, јер нас је Она спасла.

(Видјехом свијет истиниј, пријахом Духа Небеснаго, обрјетохом вјеру истинују, нераздјеливјеј Тројици поклањајемсја; Та бо нас спасла јест)

Свештеник, узевши св. Путир и окренувши се народу и говори:

Свагда, сада и у вијекове вијекова!

народ: Амин. Нека се испуне уста наша хвале Твоје, Господе, да пјевамо славу Твоју, јер си нас удостојио да се причестимо светим Твојим, божанским, бесмртним и животворним Тајнама; сачувај нас у Твојој светињи, да се сав дан поучавамо правди Твојој. Алилуја, алилуја, алилуја.

(Амин. Да исполњатсја уста наша хваљенија Твојега, Господи, јако да појем славу Твоју, јако сподобил јеси нас причаститисја свјатим Твојим божественим, безсмртним и животворјашчим тајнам; собљуди нас во Твојеј свјатињи, вес ден поучатисја правдје Твојеј. Алилуја, алилуја, алилуја)

ђакон: Примивши божанске, свете, бесмртне, небеске и животворне, страшне Христове Тајне, стојећи смијерно, достојно заблагодаримо Господу.

народ: Господи помилуј.

Заштити, спаси, помилуј и сачувај нас, Боже, благодаћу Твојом.

народ: Господи помилуј.

Измоливши сав дан савршен, свет, миран и безгрјешан, сами себе, једни друге и сав живот свој Христу Богу предајмо.

народ: Тебје Господи.

свештеник: Јер си Ти освећење наше, и Теби славу узносимо, Оцу и Сину и Светоме Духу, сада и увијек и у вијекове вијекова.

народ: Амин.

свештеник: У миру изиђимо.

народ: У име Господње. (О имени Господњем)

ђакон: Господу се помолимо.

народ: Господи помилуј.

Свештеник излази из Олтара, стаје иза Амвона и чита заамвону молитву:

ГОСПОДЕ, Ти благосиљаш оне који Тебе благосиљају и освећујеш оне који се у Тебе уздају, спаси народ Твој и благослови наслеђе Твоје, чувај пуноћу Цркве Твоје, освети оне који љубе красоту дома Твога; Ти их прослави божанском силом Твојом и не остави нас који се у Тебе

надамо; даруј мир свијету Твоме, Црквама Твојим, свештеницима и свему народу Твоме, јер сваки добри дар и сваки савршени поклон одозго је, силази од Тебе, Оца свијетлости и Теби славу и благодарење и поклоњење узносимо, Оцу и Сину и Светоме Духу, сада и увијек и у вијекове вијекова.

народ: Амин. Нека буде име Господње благословено од сада и до вијека. (3x)
(Буди имја Господње благословено от ниње и до вијека)

свештеник: Слава Теби, Боже наш, слава Теби.

народ: Слава Оцу и Сину и Светоме Духу, сада и увијек и у вијекове вијекова. Амин. Господе помилуј (три пута). Оче (*ако епископ служи, онда: владико свети*) благослови.

свештеник даје отпуст.

Крај св. Литургије.

ДОДАТАК: Тропари празнични

БОЖИЋ (25. дец./7. јан.)

- Рођење Твоје, Христе Боже наш, обасјало је свијет свјетлошћу богопознања, јер тада је оне што звијезде обожаваху, звијезда научила да се клањају Теби, Сунцу правде, и да познају Тебе, Исток са висине; Господе, слава Ти!
- Рождество Твоје, Христе Боже наш, возсија мирови свијет разума, в њем бо звјездам служашчи звјездоју учасуја, Тебје клањати сја Солнцу правди и Тебје вједјети с висоти востока; Господи, слава Тебје!

БОГОЈАВЉЕЊЕ (6/19. јануар)

- Док си се Ти, Господе, крштавао у Јордану, јави се Тројично поклоњење, јер глас Родитељев свједочаше о Теби, називајући Те љубљеним Сином, и Дух у виду голуба утврђиваше истинитост ријечи; Христе Боже, Који си се јавио и просвијетио свијет, слава Ти.
- Во Јордање крешчајушчусја Тебје Господи, Тројическоје јависја поклоњеније: Родитељев бо глас свидјетелствовавше Тебје, возљубљенаго Тја Сина именуја и Дух во видје голубиње, извјествовавше словесе утврђеније, јављејсја Христе Боже и мир просвјешчеј, слава Тебје.

КРСТОВДАН
“УЗДИЗАЊЕ ЧАСНОГ КРСТА ГОСПОДЊЕГ”
(14/27. септембар)

- Спаси, Господе, народ Твој и благослови наслијеђе Твоје, дарујући побједу над непријатељима свим нашим православним хришћанима, чувајући Твојим Крстом народ Твој.
- Спаси, Господи, људи Твоја и благослови достојаније Твоје, побједи свијем православним христијаном нашим, наспротивнија даруја, и Твоје сохрањај Крстом Твојим житејство.

Умјесто Свјатиј Боже... пјева се:

- Крсту Твоме поклањамо се, Господе, и свето Васкрсење Твоје славимо!
- Крсту Твојему поклањајемсја, Владико, и свјатоје воскресеније Твоје славим.

ЦВИЈЕТИ
СВЕЧАНИ УЛАЗАК ГОСПОДА У ЈЕРУСАЛИМ

- Увјеравајући (нас) прије Свога страдања да ће бити опште васкрсење, подигао си из мртвих Лазара, Христе Боже; зато и ми као она дјеца, носећи знамења побједи, кличемо Теби, Побједитељу смрти: Осана на висинама, благословен који долази у име Господње!
- Обшчеје воскресеније преже Твојеја страсти увјерјаја, из мртвих воздвигал јеси Лазарја, Христе Боже; тјемже и ми јако отроци побједи знаменија носјашче, Тебје побједитељу смрти вопијем: осана во вишњих, благословен грјадиј во имја Господње.

ВАСКРСЕЊЕ ГОСПОДА НАШЕГ
ИСУСА ХРИСТА

- Христос васкрсе из мртвих, смрћу смрт побједи и онима који су у гробовима живот дарова.
- Христос воскресе из мртвих, смртију смрт поправ и сушчим во гробјех живот даровав.

Умјесто Свјатиј Боже... пјева се Јелици во Христа...

Умјесто Достојно... пјева се ирмос празника:

- Анђео клицаше Благодатној: чиста Дјево, радуј се и опет кажем: радуј се; Твој Син васкрсе трећег дана из гроба и подиже мртве; народи, веселите се. Блистај се, блистај се Нови Јерусалиме, јер слава Господња

Тебе обасја. Ликуј сада и весели се Сионе, а Ти се радуј, Богородице чиста, због васкрсења Сина Твога.

- Ангел вопијаше благодатњеј: чистаја Дјево радујсја и паки реку: радујсја; Твој Син воскрес тридневен от гроба и мртвија воздвигнувиј, људије веселитесја. Свјетисја, свјетисја, Новиј Јерусалиме, слава бо Господња на тебе возсија. Ликуј ниње и веселисја Сионе; Ти же чистаја красујсја, Богородице, о востанији Рождества Твојега.

Умјесто: Благословен грјадиј..., Видјехом свијет истиниј..., Да исполњатсја... и Буди имја Господње... *пјева се тропар*: Христос воскрес...

ВАЗНЕСЕЊЕ ГОСПОДЊЕ СПАСОВДАН (40 дана по Васкрсу)

- Вазнео си се у слави, Христе Боже наш, обрадовавши ученике обећањем Светога Духа, пошто су се благословом увјерили да си Ти Син Божиј, избавитељ свијета.
- Вознесалсја јеси во славје, Христе Боже наш, радост сотворивиј учеником објетованијем Свјатаго Духа, извјешченим им бившим благословенијем, јако Ти јеси Син Божиј, избавитељ мира.

ДУХОВИ СИЛАЗАК СВЕТОГА ДУХА НА АПОСТОЛЕ (50 дана по Васкрсу)

- Благословен си, Христе Боже наш. Који си (Апостоле) показао као премудре ловце, пославши им Духа Светога и Који си прекоњих освојио (уловио) васељену; Човјекољубче, слава Теби.
- Благословен јеси, Христе Боже наш, иже премудри ловци јављеј, низпослав им Духа Свјатаго и тјеми уловљеј всељенују; Человјекољубче, слава Тебје.

ПРЕОБРАЖЕЊЕ ГОСПОДЊЕ (6/19. август)

- Преобразио си се на гори, Христе Боже, показавши ученицима Својим славу Своју, колико су могли (да схвате); нека и нам грјешнима засија Твоја вјечна свјетлост, молитвама Богородице, Даваоче свјетлости, слава Ти!
- Преобразилсја јеси на горје, Христе Боже, показавиј учеником Твојим славу Твоју јакоже можаху; да возсијајет и нам грјешним свјет Твој присносущниј, молитвама Богородици, Свјетодавче, слава Тебје.

ТРОПАР
СВЕТОМ НОВОМ СВЕШТЕНОМУЧЕНИКУ
ПЛАТОНУ
ЕПИСКОПУ БАЊАЛУЧКОМ

Тропар, глас 8:

У чаши Христовој Сапричасниче
и Апостолима Санасљедниче,
Свештеномучениче Платоне,
Архипастиру бањалучки.

Ријека Врбас постаде ријека живота вјечног,
Који сад наслеђујеш са паством Твојом,
Што ради вјере праве с тобом пострада.
И сада, Светитељу, с Новомученицима,
Моли Христа Бога и Спаса свију:
Да спасе род наш Православни.